

Försvarsutskottets yttrande 2025/26:FöU2y

Utgiftsram för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett försvarsutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2026 (prop. 2025/26:1 Förslag till statens budget för 2026, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas om inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde. Försvarsutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2026 samt de preliminära utgiftsramarna för 2027 och 2028 för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns en avvikande mening (MP) och ett särskilt yttrande (S).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Propositionen

Regeringen föreslår att utgiftsramen för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap ska uppgå till 225 022 485 000 kronor 2026. Regeringen föreslår även att utgifterna för 2027 och 2028 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 234 respektive 207 miljarder kronor för utgiftsområde 6.

Regeringen redovisar att riksdagens partier har slutit en överenskommelse om finansiering av försvaret och stöd till Ukraina i syfte att Sverige ska ta ett större ansvar för sin säkerhet och nå Natos nya utgiftsmål. Enligt överenskommelsen ska utbyggnaden göras skyndsamt genom att tillfälligt lånefinansiera nya försvarsutgifter, inklusive stöd till Ukraina. Tillskott som lånefinansieras till försvaret, utöver stöd till Ukraina, får enligt regeringen, uppgå till maximalt 300 miljarder kronor (varav maximalt 50 miljarder kronor får gå till investeringar i infrastruktur och försörjningsberedskap).

Motionerna

I partimotion 2025/26:3811 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) föreslår motionärerna att utgiftsramen för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap för 2026 höjs med 182 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionen lämnas även förslag om att godkänna preliminära utgiftsramar på samma nivå som regeringen har föreslagit för utgiftsområdet för 2027 och 2028.

I partimotion 2025/26:3770 av Amanda Lind m.fl. (MP) föreslås att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2026 sänks med 108 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna lämnar även förslag om att godkänna preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet för 2027 och 2028 som riktlinje för regeringens budgetarbete på en lägre nivå än regeringens förslag.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2026, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 6

Tusental kronor – regeringens förslag i totalt belopp och partiernas avvikelse från regeringen

	2026
Regeringen	225 022
C	182 000
MP	–108 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 6

Miljoner kronor – regeringens förslag i totalt belopp och partiernas avvikelse från regeringen

	2027	2028
Regeringen	234 025	207 201
C	±0	±0
MP	–165	–215

Utskottets ställningstagande

Försvarsutskottet bedömer att regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 6 är väl avvägt. Försvarsutskottet föreslår därför att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap för 2026 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utskottet är positivt till att Sverige redan har tagit stora steg för att stärka totalförsvaret och även inlett arbetet med att öka försvarsutgifterna till 3,5 procent av BNP till 2030 utifrån Natos redovisningsprinciper. Det försämrade säkerhetsläget i Europa till följd av Rysslands invasionskrig mot Ukraina motiverar kraftigt ökade resurser till det militära försvaret 2026–2035 som ett steg mot att Sverige ska uppnå Natos utgiftsmål för det militära försvaret senast 2030. Utskottet välkomnar därför att regeringen avser att ta de ytterligare steg som krävs för att nå 3,5 procent till 2030 i kommande budgetpropositioner utifrån bl.a. fördjupade underlag och svensk BNP-utveckling. Utskottet kan konstatera att regeringen redovisar både osäkerheter i prognoserna och att försvarsutgifter ska beräknas som det som Natoregelverket tillåter.

Enligt överenskommelsen ska utbyggnaden göras skyndsamt genom att tillfälligt lånefinansiera nya försvarsutgifter, inklusive stöd till Ukraina. Enligt den parlamentariska överenskommelsen ska utgiftstaket anpassas med hänsyn till utgifter som enligt överenskommelsen medger en avvikelse från målet för den offentliga sektorns finansiella sparande. Regeringens bedömning är att det strukturella sparandet kommer att avvika från överskottsmålet under 2026. Avvikelsen uppges bl.a. bero på nya försvarsutgifter och stöd till Ukraina. Utskottet delar regeringens syn på att avvikelser som motiveras utifrån den

parlamentariska överenskommelsen om finansiering av försvaret och stöd till Ukraina är rimliga i den exceptionella situation som Sverige befinner sig i.

Regeringen redovisar att en ny bedömning av det säkerhetspolitiska läget ska göras före utgången av 2030 och att en plan bör presenteras för hur man ska kunna återgå till ett finansiellt sparande i balans i den offentliga sektorn senast 2035. De betydande osäkerheterna och hur andra länder redovisar sina försvarsutgifter kommer därför att ha stor betydelse och utskottet har skäl att följa utvecklingen tillsammans med den planerade utfasningen av lånefinansieringen.

Avslutningsvis vill utskottet understryka vikten av att försvaret rustas upp i linje med Europeiska rådets slutsatser från den 6 mars 2025 samtidigt som inte medelfristig skuldållbarhet bör äventyras.

Stockholm den 4 november 2025

På försvarsutskottets vägnar

Peter Hultqvist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Hultqvist (S), Matheus Enholm (SD), Jörgen Berglund (M), Helén Pettersson (S), Björn Söder (SD), Johan Andersson (S), Helena Bouveng (M), Hanna Westerén (S), Gulan Avci (L), Erik Ezelius (S), Alexandra Anstrell (M), Hanna Gunnarsson (V), Mikael Oscarsson (KD), Lars Püss (M), Gustaf Göthberg (M) och Ulf Holm (MP).

Avvikande mening

Utgiftsram för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap (MP)

Ulf Holm (MP) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2025/26:3770 av Amanda Lind m.fl. (MP) i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

I juni 2025 ställde sig Miljöpartiet tillsammans med övriga riksdagspartier bakom en kompletterande överenskommelse om det finanspolitiska ramverket och utbyggnaden av totalförsvaret. Överenskommelsen innebär att man inför en totalförsvarsfond vid sidan av balansmålet som skapar ett ekonomiskt utrymme på upp till 300 miljarder kronor för en snabb utbyggnad av totalförsvaret. Jag anser att det är viktigt med en bred politisk överenskommelse om det finanspolitiska ramverket och utbyggnaden av totalförsvaret. En viktig del i uppgörelsen är att upp till 50 miljarder kronor frigörs för investeringar i civilt försvar och för att stärka den civila beredskapen. Eftersom Sverige nu står inför en historiskt stor upprustning och det är viktigt att denna går till på ett sätt som snabbt ger ökad försvarsförmåga, samtidigt som den måste ske på ett resurseffektivt sätt, vill Miljöpartiet bidra konstruktivt inom försvarspolitiken och värna en bred enighet. Även om snabba åtgärder efterfrågas anser jag att beslut måste vara genomtänkta och leda till att Sveriges försvarsförmåga säkras både nu och på sikt. Jag vill värna en långsiktig hållbar försvarsuppbyggnad.

När det gäller hållbar försvarsuppbyggnad har mitt parti exempelvis lyft fram behovet av riskbedömningar ur ett totalförsvarsperspektiv av kärnkraft, särskilt med avseende på erfarenheter av kriget i Ukraina. Jag kan konstatera att Ulf Kristersson under valrörelsen 2022 talade om att ny kärnkraft skulle byggas utan statliga stöd och att regeringen nu i budgetpropositionen för 2026 vill bemyndigas att ingå ekonomiska åtaganden om 440 miljarder kronor genom statliga lån och 400 miljarder kronor genom 40-åriga prissäkringsavtal för ny kärnkraft. Samtidigt saknas nödvändiga riskbedömningar av kärnkraft under såväl krig som vid ett allt allvarligare hybridhot under fredstid.

Regeringens mycket omfattande statliga stöd är avsett att täcka kostnaderna för att bygga 2500 MW ny kärnkraft, motsvarande drygt sex procent av regeringens planeringsmål för 2045. Jag kan konstatera att motsvarande el och effekt från förnybar energi och grön baskraft kan byggas till en bråkdel av kostnaden. Forskare och myndigheter har varnat för att regeringens omfattande statliga stöd till ny kärnkraft riskerar att tränga undan investeringar i annan fossilfri elproduktion – både i effekthöjningar och livstidsförlängningar av befintlig elproduktion och i ny förnybar elproduktion. Det statliga kärnkraftsstödet ökar därmed risken för elbrist i närtid, bromsar

elektrifieringen och ökar dessutom risken för Sveriges civilbefolkning och miljö i händelse av krig.

Jag står därför bakom Miljöpartiets förslag att avslå den av regeringen föreslagna bemyndiganderamen för statliga lån om 440 miljarder kronor samt bemyndiganderamen för prissäkringsavtal om 400 miljarder. Jag avvisar vidare regeringens anslag för subvention av förväntade kostnader för lån till nya kärnkraftsreaktorer samt för differenskontrakt för nya reaktorer. Vidare avvisar jag medel till genomförande av Kärnkraftsprövningsutredningen samt de satsningar som görs på tillståndprocesser specifikt öronmärkta för kärnkraft. Det handlar om totalt 212 miljoner kronor för 2026, 280 miljoner kronor för 2027 samt 430 miljoner kronor för 2028. Inom ramen för utgiftsområde 6 innebär det att jag föreslår att anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten sänks med de 108 miljoner kronor som regeringen avsatt för mottagande, prövning och granskning av nya kärntekniska anläggningar under 2026 och med 165 miljoner kronor 2027 samt 215 miljoner kronor 2028.

Särskilt yttrande

Utgiftsram för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap (S)

Peter Hultqvist (S), Helén Pettersson (S), Johan Andersson (S), Hanna Westerén (S) och Erik Ezelius (S) anför:

Vi har ingen annan uppfattning än regeringen när det gäller de föreslagna utgiftsramarna för utgiftsområde 6 och väljer därför att inte stödja de yrkanden i partimotioner som har förslag på utgiftsramar och preliminära utgiftsramar som avviker från regeringens förslag. Mot bakgrund av det allvarliga läget anser vi att det är en styrka att vi har en bred överenskommelse som samtliga riksdagspartier står bakom.

Tillsammans med övriga riksdagspartier har vi bidragit till en överenskommelse om att Sverige ska leva upp till Natos mål, och att en snabb upprustning ska möjliggöras genom lånefinansiering. Partierna är överens om att upp till 300 miljarder kronor kan lånefinansieras för att bygga upp försvaret. Av dessa ska 50 miljarder kronor användas för utbyggnaden av det civila försvaret, vilket vi Socialdemokrater bidrog till att driva fram inom ramen för överenskommelsen.

Det är en styrka för Sverige att det finns en bred enighet om att snabbt rusta det militära och det civila försvaret och vi välkomnar att det i överenskommelsen finns tydliga skrivningar om att arbetet för att säkra den långsiktiga finansieringen behöver komma i gång och följas upp. Samtidigt beklagar vi att det inte ingår en överenskommelse om den löpande finansieringen av försvarsutbyggnaden. För att bidra till en långsiktig uthållighet i försvarsutbyggnaden vill vi bl.a. att en beredskapsskatt utreds och införs. Vi menar att vårt land är värt att försvara mot alla krafter som hotar vårt sätt att leva, men vi oroas av underskotten denna mandatperiod. Regeringen tycks vägra att finansiera förslag som sträcker sig bortom mandatperiodens slut, och stora strukturella utgiftsökningar som exempelvis ökade försvars-satsningar lämnas ofinansierade. Därtill har regeringen gång på gång lagt fram budgetar som underfinansierar reformer i dag och samtidigt binder upp framtida reformutrymme. Vi anser att det är en djupt oroande utveckling som riskerar att underminera den finansiella stabilitet som har tjänat Sverige så väl och vi anser att de stora investeringarna för att stärka vår försvarsförmåga inte får göras på bekostnad av vår samlade motståndskraft.

För att säkra förutsättningar för välfärd och investeringar, för en fortsatt försvarsutbyggnad och för att bygga Sverige starkare så behövs ett förutsägbart och rättvist skattesystem som vilar på breda skattebaser. Lånefinansieringen av försvarets utbyggnad är en tillfällig åtgärd, men de ökade försvarsutgifterna kommer att vara kvar under lång tid framöver. Det innebär att utbyggnaden av försvaret kommer att leda till permanenta utgifter. Vi vill understryka att permanenta utgifter kräver permanent finansiering för

att inte riskera att tränga ut välfärdsområden som exempelvis skola och sjukvård. Alla partier är överens om att en långsiktig finansiering för försvaret ska genomföras successivt under de två kommande mandatperioderna för att åter nå balans till 2035 – det är bra. Samtidigt beklagar vi att det inte finns en blocköverskridande överenskommelse om hur den löpande finansieringen ska genomföras. För att bidra till en långsiktig uthållighet i försvarsutbyggnaden behöver varenda skattekrona gå dit den ska och ekonomin behöver växa. Vi anser därför att överenskommelsen även borde ha inkluderat utredning och införande av en beredskapsskatt.